

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 30. lipnja 2023.
(OR. en)

11138/23

ECOFIN 663
UEM 197
SOC 489
EMPL 340
COMPET 684
ENV 763
EDUC 276
RECH 308
ENER 399
JAI 909
GENDER 140
ANTIDISCRIM 134
JEUN 178
SAN 415

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	9829/1/23 REV 1
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 608 final
Predmet:	PREPORUKA VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Grčke za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2023.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, o kojem su raspravljali Vijeće i Europsko vijeće na temelju prijedloga Komisije COM(2023) 608 final.

PREPORUKA VIJEĆA

od ...

o Nacionalnom programu reformi Grčke za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2023.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

---

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća³ kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost („Mehanizam”) stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom se pruža financijska potpora državama članicama za provedbu reformi i ulaganja i generira fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima Unije. U skladu s prioritetima europskog semestra Mehanizmom se doprinosi gospodarskom i uključivom oporavku i provedbi održivih reformi i ulaganja kojima se potiče rast, posebno reformi i ulaganja u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije i jačanja otpornosti gospodarstava država članica. Njime se pomaže i jačanju javnih financija te poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, poboljšanju teritorijalne kohezije unutar Unije i podupiranju kontinuirane provedbe europskog stupa socijalnih prava. Maksimalni financijski doprinos po državi članici u okviru Mehanizma ažuriran je 30. lipnja 2022., u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241.

---

³ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

- (2) Komisija je 22. studenoga 2022. donijela Godišnji pregled održivog rasta za 2023., čime je označen početak europskog semestra 2023. za koordinaciju ekonomskih politika. Europsko vijeće potvrdilo je 23. ožujka 2023. prioritete Godišnjeg pregleda održivog rasta za 2023., koji se temelje na četirima dimenzijama konkurentne održivosti. Komisija je 22. studenoga 2022. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2023., u kojem je utvrđeno da je Grčka jedna od država članica koja je možda pogođena neravnotežama ili za koju postoji rizik da bude pogođena neravnotežama i za koju je potrebno detaljno preispitivanje. Komisija je istog dana donijela i mišljenje o nacrtu proračunskog plana Grčke za 2023. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2023., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 16. svibnja 2023. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja⁴ („Preporuka o europodručju za 2023.”), a 13. ožujka 2023. Zajedničko izvješće o zapošljavanju.
- (3) Iako gospodarstva Unije pokazuju iznimnu otpornost, geopolitički kontekst i dalje ima negativan utjecaj. Čvrsto stojeći uz Ukrajinu, Unija je svoj program gospodarske i socijalne politike usmjerila na smanjivanje negativnih posljedica energetske šokove na ranjiva kućanstva i poduzeća u kratkoročnom razdoblju te na nastavak rada na zelenoj i digitalnoj tranziciji, potpori održivom i uključivom rastu, očuvanju makroekonomske stabilnosti i povećanju otpornosti u srednjoročnom razdoblju. U velikoj je mjeri usmjerena i na povećanje konkurentnosti i produktivnosti Unije.

---

⁴ Preporuka Vijeća od 16. svibnja 2023. o ekonomskoj politici europodručja (SL C 180, 23.5.2023., str. 1).

- (4) Komisija je 1. veljače 2023. objavila komunikaciju naslovljenu „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija” („Industrijski plan u okviru zelenog plana”). Cilj Industrijskog plana u okviru zelenog plana povećanje je konkurentnosti industrije Unije s nultom neto stopom emisija i podupiranje brzog prelaska na klimatsku neutralnost. Njime se dopunjuju postojeći napori u okviru europskog zelenog plana i plana REPowerEU. Njegov je cilj također omogućiti poticajnije okruženje za povećanje Unijinih proizvodnih kapaciteta za tehnologije i proizvode s nultom neto stopom emisija koji su potrebni za ostvarenje Unijinih ambicioznih klimatskih ciljeva te osigurati pristup relevantnim kritičnim sirovinama, među ostalim diversifikacijom nabave, primjerenim iskorištavanjem geoloških resursa u državama članicama i maksimalnim povećanjem recikliranja sirovina. Industrijski plan u okviru zelenog plana temelji se na četiri stupa: predvidljivom i pojednostavnjenom regulatornom okruženju, bržem pristupu financijskim sredstvima, unapređenju vještina i otvorenoj trgovini za otporne lance opskrbe. U cilju rada na regulatornom okviru za poticanje rasta Komisija je 16. ožujka 2023. objavila dodatnu komunikaciju naslovljenu „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.”, koja se temelji na devet pokretača konkurentnosti koji se međusobno dopunjuju. U njoj se utvrđuju prioriteti politike koji se odnose na aktivno osiguravanje strukturnih poboljšanja, dobro usmjerena ulaganja i regulatorne mjere za dugoročnu konkurentnost Unije i njezinih država članica. Preporuke navedene u nastavku doprinose ostvarenju tih prioriteta.
- (5) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2023. razvijati u skladu s provedbom Mehanizma. Potpuna provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je ključna za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se planovi odnose na sve relevantne preporuke ili na znatan dio relevantnih preporuka za pojedinu zemlju izdanih posljednjih godina. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019., 2020. i 2022. i dalje su jednako relevantne za planove za oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241.

- (6) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ („Uredba o planu REPowerEU”) donesena je 27. veljače 2023. u cilju postupnog ukidanja ovisnosti Unije o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. To će doprinijeti energetskej sigurnosti i diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, dok će se istodobno povećavati uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kapaciteti za skladištenje energije i energetska učinkovitost. Uredbom o planu REPowerEU državama članicama omogućuje se da u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost dodaju novo poglavlje o planu REPowerEU kako bi financirale ključne reforme i ulaganja kojima će se doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU. Tim reformama i ulaganjima doprinijet će se i povećanju konkurentnosti industrije Unije s nultom neto stopom emisija, kako je navedeno u Industrijskom planu u okviru zelenog plana, i provedbi preporuka za pojedinu zemlju koje se odnose na energetiku i upućene su državama članicama 2022. i, ako je primjenjivo, 2023. Uredbom o planu REPowerEU uvodi se nova kategorija bespovratne financijske potpore koja se državama članicama stavlja na raspolaganje za financiranje novih reformi i ulaganja u energetici u okviru njihovih planova za oporavak i otpornost.

---

⁵ Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavlja o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uređaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1.).

- (7) Komisija je 8. ožujka 2023. donijela Komunikaciju o smjernicama za fiskalnu politiku u 2024. („Komunikacija od 8. ožujka 2023.“). Cilj joj je državama članicama pomoći u pripremi programa stabilnosti i konvergencije i tako poboljšati koordinaciju politika. Komisija je podsjetila da će se opća klauzula o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu deaktivirati krajem 2023. U razdoblju 2023. – 2024. pozvala je na provedbu fiskalnih politika kojima se osigurava srednjoročna održivost duga i održivo povećava potencijalni rast te je pozvala države članice da u svojim programima stabilnosti i konvergencije za 2023. navedu kako će svojim fiskalnim planovima osigurati usklađenost s referentnom vrijednosti od 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) utvrđenu Ugovorom te osigurati uvjerljivo i kontinuirano smanjenje duga ili zadržavanje duga na razboritim razinama u srednjoročnom razdoblju. Komisija je države članice pozvala i da postupno ukinu nacionalne fiskalne mjere uvedene za zaštitu kućanstava i poduzeća od naglog porasta cijena energije, počevši od najmanje ciljanih mjera. Navela je da bi, bude li mjere potpore trebalo produljiti zbog novih pritisaka na cijene energije, države članice takve mjere trebale bolje usmjeriti na ranjiva kućanstva i poduzeća. Komisija je navela da bi fiskalne preporuke bile kvantificirane i diferencirane. Nadalje, kao što je predloženo u njezinoj Komunikaciji od 9. studenoga 2022. o smjernicama za reformu okvira gospodarskog upravljanja EU-a, fiskalne preporuke izradile bi se na temelju neto primarnih rashoda. Preporučila je da sve države članice nastave štititi ulaganja koja financira država i osiguraju djelotvorno korištenje sredstava iz Mehanizma i drugih fondova Unije, posebno za potrebe ciljeva zelene i digitalne tranzicije i otpornosti. Komisija je navela da će Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2024. na temelju podataka o realizaciji za 2023., u skladu s postojećim pravnim odredbama.

- (8) Komisija je 26. travnja 2023. predstavila zakonodavne prijedloge za provedbu opsežne reforme Unijinih pravila gospodarskog upravljanja. Glavni je cilj tih prijedloga ojačati održivost javnog duga i reformama i ulaganjima promicati održiv i uključiv rast u svim državama članicama. Komisija svojim prijedlozima želi unaprijediti nacionalnu odgovornost, pojednostavniti okvir i pozornost u većoj mjeri usmjeriti na srednjoročno razdoblje, u kombinaciji s djelotvornom i koherentnijom provedbom. U skladu sa zaključcima Vijeća od 14. ožujka 2023. o smjernicama za reformu okvira gospodarskog upravljanja EU-a cilj je da se zakonodavni rad dovrši 2023.
- (9) Grčka je 27. travnja 2021. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi. Vijeće je 13. srpnja 2021. donijelo Provedbenu odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Grčke⁶. Isplata obroka ovisi o donošenju odluke Komisije, u skladu s člankom 24. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241, u kojoj se navodi da je Grčka u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da postizanje prethodnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti nije poništeno.

---

⁶ ST 10152/2021 INIT, ST 10152/2021 ADD 1.

- (10) Grčka je 2. svibnja 2023. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2023., a 29. travnja 2023. svoj Program stabilnosti za 2023., u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1466/97. Zbog njihove uzajamne povezanosti ta su dva programa ocijenjena zajedno. U skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241, u Nacionalnom programu reformi za 2023. uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Grčke o napretku ostvarenom u provedbi plana za oporavak i otpornost.
- (11) Komisija je 24. svibnja 2023. objavila Izvješće za Grčku za 2023. U njemu je ocijenjen napredak Grčke u smislu relevantnih preporuka za tu zemlju koje je Vijeće donijelo u razdoblju od 2019. do 2022. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Grčke. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u odnosu na izazove koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi. Ocijenjen je i napredak Grčke u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

- (12) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Grčku u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011 i objavila rezultate 24. svibnja 2023. Komisija je zaključila da u Grčkoj postoje prekomjerne makroekonomske neravnoteže. Konkretno, slabosti povezane s visokim državnim dugom i visokom razinom neprihodonosnih kredita u kontekstu visoke nezaposlenosti smanjuju se, ali se njezin vanjski položaj pogoršao. Glavni je razlog za zabrinutost činjenica da se deficit tekućeg računa u 2022. znatno povećao unatoč oporavku prihoda od turizma, među ostalim i zbog naglog porasta cijena energije u cijeloj Uniji. Iako se predviđa da će se vanjski deficit ove i sljedeće godine smanjiti, očekuje se da će ostati znatno iznad razine potrebne da se osigura trajno poboljšanje neto stanja međunarodnih ulaganja. Iako je udio državnog duga u BDP-u i dalje najveći u Uniji, znatno se poboljšao 2022., uglavnom zahvaljujući snažnom rastu nominalnog BDP-a, a očekuje se da će se dodatno smanjiti 2023. i 2024. Neprihodonosni krediti prošle su godine zabilježili nagli pad koji se temeljio na velikim smanjenjima prethodnih godina, ali su i dalje visoki u odnosu na prosjek u Uniji te i dalje negativno utječu na profitabilnost i kapacitet kreditiranja banaka, što pak negativno utječe na produbljivanje kapitala i rast produktivnosti gospodarstva. Odgovor politike doprinio je uklanjanju neravnoteža, a provedba plana za oporavak i otpornost odlična je prigoda za uklanjanje preostalih strukturnih slabosti. Međutim, potrebno je uložiti dodatne napore, posebno kako bi se osiguralo da se vanjske bilance znatno poboljšaju te da se dodatno smanje neprihodonosni krediti, među ostalim povećanjem učinkovitosti naplate duga i poboljšanjem tržišta sekundarnih neprihodonosnih kredita.
- (13) Prema podacima koje je potvrdio Eurostat, deficit opće države u Grčkoj se sa 7,1 % BDP-a u 2021. smanjio na 2,3 % u 2022., dok je dug opće države pao sa 194,6 % BDP-a krajem 2021. na 171,3 % krajem 2022.

- (14) Na saldo opće države utjecale su mjere fiskalne politike poduzete radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije. U 2022. te su mjere fiskalne politike koje su utjecale na povećanje prihoda uključivale subvencije za električnu energiju kućanstvima i poduzećima te povećane socijalne naknade ranjivim kućanstvima. Trošak tih mjera djelomično je kompenziran novim porezima na neočekivanu dobit proizvođača i dobavljača energije, odnosno ograničenjem cijena za proizvođače električne energije i izvanrednom pristojbom za proizvođače električne energije za razdoblje od listopada 2021. do lipnja 2022. Komisija procjenjuje da je u 2022. neto proračunski trošak tih mjera iznosio 2,5 % BDP-a. Istodobno je procijenjeni trošak privremenih hitnih mjera uvedenih zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 pao sa 6,5 % BDP-a u 2021. na 1,5 % BDP-a u 2022.
- (15) Vijeće je 18. lipnja 2021. preporučilo Grčkoj⁷ da u 2022. iskoristi Mehanizam za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja za potporu oporavku uz provedbu razborite fiskalne politike. Nadalje, Vijeće je Grčkoj preporučilo da očuva ulaganja koja financira država.

---

⁷ Preporuka Vijeća od 18. lipnja 2021. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2021. (SL C 304, 29.7.2021., str. 33.).

(16) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike⁸ bio je u 2022. poticajan, na $-1,0$ % BDP-a. Grčka je u skladu s preporukom Vijeća nastavila pružati potporu oporavku ulaganjima koja se financiraju sredstvima iz Mehanizma. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije iznosili su $2,1$ % BDP-a u 2022. ($2,6$ % BDP-a u 2021.). Smanjenje rashoda financiranih bespovratnim sredstvima iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije u 2022. posljedica je postupnog ukidanja mjera iz prethodnog programskog razdoblja, a rashodi za ulaganja u novom programskom razdoblju još se nisu povećali. Ulaganja koja financira država imala su ekspanzivan učinak od $0,6$ postotnih bodova na smjer fiskalne politike⁹. Grčka je stoga, u skladu s preporukom Vijeća, očuvala ulaganja koja financira država. Ujedno je rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda) imao ekspanzivan učinak od $0,6$ postotnih bodova na smjer fiskalne politike. Taj znatan ekspanzivni učinak uključivao je dodatni učinak mjera fiskalne politike poduzetih za ublažavanje gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije (dodatni neto proračunski trošak od 2 % BDP-a). Grčka je stoga dovoljno ograničila rast tekućih rashoda koje financira država.

---

⁸ Smjer fiskalne politike mjeri se kao promjena primarnih rashoda (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda), isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19, ali uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratna sredstva) iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije, u odnosu na srednjoročni potencijalni rast. Za više detalja vidjeti okvir 1 u tablicama s fiskalnim statističkim podacima.

⁹ Ostali kapitalni rashodi koje financira država imali su neutralan učinak od $0,0$ postotnih bodova BDP-a.

- (17) Makroekonomski scenarij na kojem se temelje proračunske projekcije u Programu stabilnosti za 2023. u skladu je s Komisijinom proljetnom prognozom 2023., a nakon toga povoljniji. Vlada predviđa da će se realni BDP povećati za 2,3 % u 2023. i za 3 % u 2024. Za usporedbu, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se veći rast realnog BDP-a, od 2,4 % u 2023. i 1,9 % u 2024., uglavnom zbog razlika u pretpostavkama o ulagačkim aktivnostima i doprinosima vanjskog sektora. U Programu stabilnosti za 2023. predviđa se veći doprinos bruto investicija u fiksni kapital, posebno 2024., a Komisija očekuje da će uvoz robe i dalje biti viši nego u predviđanjima grčkih tijela.
- (18) Vlada u Programu stabilnosti za 2023. očekuje da će se deficit opće države u 2023. smanjiti na 1,8 % BDP-a. Smanjenje u 2023. uglavnom odražava postupno ukidanje fiskalnih mjera povezanih s pandemijom i smanjenje troškova mjera povezanih s energijom te povećanje prihoda zbog gospodarskog rasta. Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti sa 171,3 % BDP-a krajem 2022. na 162,6 % BDP-a krajem 2023. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se državni deficit od 1,3 % BDP-a za 2023. To je niže od deficita predviđenog u Programu stabilnosti za 2023., uglavnom zbog povoljnijeg kretanja poreznih osnovica na temelju makroekonomskih pretpostavki, uključujući sastav rasta i niže rashode proračuna za socijalna pitanja u skladu sa sustavnom nedovoljnom potrošnjom zabilježenom proteklih godina. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se manji udio duga opće države u BDP-u, od 160,2 % krajem 2023. Razlika je uglavnom posljedica većeg rasta nominalnog BDP-a, a u manjoj mjeri i nižeg deficita opće države koji je predvidjela Komisija.

(19) Očekuje se da će na saldo opće države u 2023. i dalje utjecati fiskalne mjere poduzete radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije. Te mjere obuhvaćaju produljene mjere iz 2022., osobito subvencije za električnu energiju kućanstvima i poduzećima. Trošak tih mjera i dalje se djelomično kompenzira porezima na neočekivanu dobit opskrbljivača energije, odnosno ograničenjem cijena za proizvođače električne energije i solidarnim doprinosom rafinerija. Uzimajući u obzir te prihode, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se da će u 2023. neto proračunski trošak tih mjera potpore iznositi 0,2 % BDP-a¹⁰. Čini se da većina mjera u 2023. nije usmjerena na najranjivija kućanstva i poduzeća i da ne šalju jasan cjenovni signal da se smanji potražnja za energijom i poveća energetska učinkovitost. Stoga se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. procjenjuje da će iznos ciljanih mjera potpore koji treba uzeti u obzir pri ocjeni usklađenosti s Preporukom Vijeća od 12. srpnja 2022.¹¹ iznositi 0,1 % BDP-a u 2023. (u usporedbi s 0,5 % BDP-a u 2022.). Naposljetku, očekuje se da će saldo opće države 2023. pogodovati postupno ukidanje privremenih hitnih mjera uvedenih zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19, koje su procijenjene na 1,5 % BDP-a.

---

¹⁰ Taj iznos predstavlja razinu godišnjih proračunskih troškova tih mjera, uključujući tekuće prihode i rashode te, prema potrebi, mjere za kapitalne rashode.

¹¹ Preporuka Vijeća od 12. srpnja 2022. o Nacionalnom programu reformi Grčke i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2022. (SL C 334, 1.9.2022., str. 60.).

- (20) U svojoj Preporuci od 12. srpnja 2022. Vijeće je preporučilo da Grčka u 2023. osigura razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem rasta primarnih tekućih rashoda koje financira država ispod srednjoročnog potencijalnog rasta proizvodnje¹², uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije te osobama koje bježe iz Ukrajine. Grčka bi se istodobno trebala pripremiti za prilagodbu postojeće potrošnje u skladu s razvojem situacije. Grčkoj je bilo preporučeno i da poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma i drugih fondova Unije.

---

¹² Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2023. procjenjuje se da će srednjoročni (prosječni desetogodišnji) potencijalni rast proizvodnje Grčke iznositi 4,8 % u nominalnom smislu.

(21) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se da će u 2023. smjer fiskalne politike biti uglavnom neutralan ($-0,2$ % BDP-a), u kontekstu visoke inflacije. To je u skladu s ekspanzivnim smjerom fiskalne politike u 2022. ($-1,0$ % BDP-a). Predviđa se da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda) u 2023. imati kontrakcijski učinak od $0,3$ % BDP-a na smjer fiskalne politike. Stoga je predviđeni rast primarnih tekućih rashoda koje financira država u skladu s Preporukom Vijeća od 12. srpnja 2022. Predviđeni kontrakcijski učinak primarnih tekućih rashoda koje financira država rezultat je, u osnovi, smanjenog troška mjera potpore (ciljanih i neciljanih) kućanstvima i poduzećima kao odgovor na povećanja cijena energije (za $2,3$ % BDP-a). Povećanje socijalnih izdataka glavni je pokretač rasta primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda). Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije iznosili su u 2023. $2,5$ % BDP-a, a ulaganja koja financira država imala su neutralan učinak na smjer fiskalne politike od $0,0$ postotnih bodova¹³. Stoga Grčka planira financirati dodatna ulaganja sredstvima iz Mehanizma i drugih fondova Unije i predviđa se da će očuvati ulaganja koja financira država. Planira financirati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost, kao što je postavljanje 8000 javnih punionica za električna vozila na ključnim gradskim i prigradskim lokacijama, digitalizacija javne uprave i poboljšanje elektroenergetske povezanosti otoka.

---

¹³ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti ekspanzivan i iznositi $0,1$ postotni bod BDP-a.

- (22) Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će se deficit opće države u 2024. smanjiti na 0,8 % BDP-a. Smanjenje u 2024. uglavnom odražava postupno ukidanje preostalih energetske i drugih mjera te povećanje prihoda zbog stabilnog gospodarskog rasta. Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će se krajem 2024. udio duga opće države u BDP-u smanjiti na 150,8 %. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se državni deficit od 0,6 % BDP-a u 2024. To je niže od deficita predviđenog u Programu stabilnosti za 2023., uglavnom zbog pretpostavki o izvršenju proračuna za socijalna pitanja, osobito zbog manje potrošnje za socijalne naknade i mirovine. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se veći udio duga opće države u BDP-u, od 154,5 % krajem 2024.
- (23) U Programu stabilnosti za 2023. predviđa se postupno ukidanje svih mjera energetske potpore u 2024. Komisija također pretpostavlja potpuno ukidanje mjera energetske potpore tijekom 2024. To se temelji na pretpostavci da neće biti novih povećanja cijene energije.

- (24) U Uredbi (EZ) br. 1466/97 poziva se na godišnje poboljšanje strukturnog proračunskog salda prema srednjoročnom proračunskom cilju, s 0,5 % BDP-a kao mjerilom¹⁴. S obzirom na fiskalnu održivost, Komisija smatra da bi za 2024. bilo primjereno poboljšanje strukturnog salda od najmanje 0,3 % BDP-a. Kako bi se postiglo to povećanje, i u skladu s metodologijom Komisije, rast neto primarnih rashoda koje financira država¹⁵ ne bi u 2024. smio biti veći od 2,6 %, što se navodi i u ovoj preporuci. To će doprinijeti i jačanju vanjskog položaja. Istodobno bi trebalo postupno ukinuti preostale mjere energetske potpore (koje Komisija trenutačno procjenjuje na 0,2 % BDP-a u 2023.), ako to dopuštaju kretanja energetske tržišta i počevši od mjera koje su najmanje ciljane, a s time povezane uštede trebalo bi iskoristiti za smanjenje državnog deficita.
- (25) Uz pretpostavku nepromijenjenih politika, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se rast neto primarnih rashoda koje financira država od 0,7 % u 2024., što je manje od preporučene stope rasta. Prilagodba koja se predviđa u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. veća je od ušteda koje bi se ostvarile od potpunog ukidanja mjera energetske potpore.

---

¹⁴ Člankom 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 također se zahtijeva prilagodba za više od 0,5 % BDP-a za države članice čija razina duga prelazi 60 % BDP-a ili koje imaju znatne rizike u pogledu održivosti sveukupnog duga.

¹⁵ Neto primarni rashodi definiraju se kao rashodi koje financira država bez diskrecijskih mjera na strani prihoda i isključujući rashode za kamate i rashode za cikličnu nezaposlenost.

- (26) Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će se državna ulaganja povećati s 4,8 % BDP-a u 2023. na 5,4 % BDP-a u 2024. Veća ulaganja rezultat su neznatno nižih ulaganja koja financira država i većih ulaganja koje financira Unija, prije svega u okviru Mehanizma. U Programu stabilnosti za 2023. upućuje se na reforme i ulaganja za koje se očekuje da će doprinijeti fiskalnoj održivosti te održivom i uključivom rastu. Te reforme i ulaganja uključuju ulaganja s visokom dodanom vrijednošću i strukturne reforme za zelenu, digitalnu i energetska tranziciju, koji su također dio plana za oporavak i otpornost.
- (27) U Programu stabilnosti za 2023. navedeni su srednjoročni fiskalni ciljevi do 2026. Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će se deficit opće države smanjiti na 0,5 % BDP-a u 2025. te na 0,1 % do 2026. Stoga se planira da će deficit opće države tijekom trajanja Programa ostati ispod 3 % BDP-a. Prema Programu stabilnosti za 2023. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti sa 150,8 % BDP-a krajem 2024. na 135,2 % BDP-a do kraja 2026.

(28) Na temelju dobrih praksi i reformi poduzetih u okviru plana za oporavak i otpornost izmjene grčkog okvira porezne politike mogle bi pomoći u rješavanju problema nedostatka ulaganja. Točnije, uvođenjem šireg sustava prethodnih poreznih mišljenja mogla bi se povećati pravna sigurnost za ulagače i pojačati naponi koji su u tijeku kako bi se pojednostavnio porezni sustav. Revizija poreznog sustava također bi mogla doprinijeti povećanju porezne osnovice za samozaposlene osobe i poduprijeti ulaganja. Porezna disciplina mogla bi se poboljšati širom primjenom elektroničkih plaćanja i većom upotrebom informacija koje potječu iz elektroničkih plaćanja, posebno uzimajući u obzir nedavne podatke o sve većoj razlici između prijavljenih niskih prihoda i prometa samozaposlenih osoba koji se očito brzo povećava. To bi se osobito moglo postići boljom upotrebom informacija koje potječu iz elektroničkog plaćanja za ciljane profesije. Očekuje se da će digitalna transformacija Nezavisnog tijela za javne prihode, koja je u tijeku, doprinijeti tom cilju. Međutim, ključno je da se dodatno poveća operativna autonomija tog tijela u pogledu upravljanja i razvoja infrastrukture za ljudske resurse i informacijsku tehnologiju s obzirom na izazove s kojima se porezni sustavi diljem svijeta stalno suočavaju.

(29) Grčka je nastavila poduzimati mjere za modernizaciju svoje javne uprave, ali su ukupni rezultati i dalje relativno slabi. Nakon znatne prilagodbe nakon 2010. veličina i trošak javne uprave uglavnom su usklađeni s prosjekom Unije. Rashodi Grčke za plaće ostali su stabilni u 2022., na 10,8 % BDP-a, nešto iznad prosjeka Unije (10,2 % BDP-a). Za očuvanje tih dobitaka bit će ključno osigurati nastavak primjene jedinstvene ljestvice plaća, uz istodobno zadržavanje trenutnog broja osoblja kontinuiranom primjenom pravila o zapošljavanju stalnog osoblja „jedan za jedan” i gornje granice za privremeno osoblje, koja je uvedena 2022. Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za povećanje učinkovitosti javne uprave, a posebno njezinih digitalnih usluga. Istodobno, privlačenje i zadržavanje visokokvalitetnog osoblja i dalje je izazov. To bi se moglo sustavno riješiti posebnim/dopunskim tablicama plaća za određene funkcije ili tijela te jasno definiranim sustavom naknada kao sastavnog dijela novog sustava upravljanja ljudskim resursima, uz istodobnu zaštitu cjelovitosti jedinstvene ljestvice plaća i ukupnog obujma rashoda za plaće.

(30) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i koje treba provesti do 2026. Provedba plana za oporavak i otpornost Grčke zasad dobro napreduje. Bit će važno zadržati dinamiku provedbe i u budućnosti. Grčka je podnijela tri zahtjeva¹⁶ za plaćanje bespovratne financijske potpore i dva zahtjeva za plaćanje potpore u obliku zajma za 85 ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz plana. Grčka je dosad primila sredstva u ukupnom iznosu od 7,126 milijardi EUR¹⁷. Grčka je u skladu s člankom 14. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/241 29. ožujka 2023. obavijestila o namjeri da iz Mehanizma zatraži dodatnu potporu u obliku zajma u iznosu od 5 milijardi EUR. Grčka je započela dobro s provedbom svojeg plana te je uspostavila sustav upravljanja i kontrole za praćenje i koordinaciju pravodobnog dovršetka reformi i ulaganja. U budućnosti će biti važno zadržati i pojačati te napore s obzirom na znatan broj planiranih reformi i ulaganja, posebno s obzirom na to da će za dovršetak niza tih reformi i ulaganja biti potreban pravodoban napredak u raznim pripremnim koracima, uključujući postupke javne nabave. Nastavak provedbe plana ovisi o administrativnim i provedbenim kapacitetima imenovanih provedbenih tijela, uključujući regionalnu i lokalnu upravu. Brzo uključivanje novog poglavlja o planu REPowerEU u plan za oporavak i otpornost omogućit će financiranje dodatnih reformi i ulaganja za potporu strateškim ciljevima Grčke u području energetike i zelene tranzicije. Sustavno i učinkovito uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera i drugih relevantnih dionika i dalje je važno za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost, kao i drugih ekonomskih politika i politika zapošljavanja izvan okvira tog plana, kako bi se osigurala opća odgovornost za cjelokupni program politike.

---

¹⁶ Grčka je 16. svibnja 2023. podnijela treći zahtjev za plaćanje za bespovratna sredstva, a ocjena Komisije je u tijeku.

¹⁷ Kad je riječ o bespovratnim sredstvima, isplaćeni iznos za nepovratnu financijsku potporu (osim pretfinanciranja) iznosi 3,436 milijardi EUR, a isplaćeni iznos za potporu u obliku zajma (osim pretfinanciranja) iznosi 3,690 milijardi EUR.

- (31) Komisija je sve programske dokumente kohezijske politike Grčke odobrila u 2022. Brza provedba programâ kohezijske politike uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, iznimno je važna za zelenu i digitalnu tranziciju, povećanje gospodarske i socijalne otpornosti te uravnotežen teritorijalni razvoj u Grčkoj.
- (32) Osim gospodarskih i socijalnih izazova obuhvaćenih planom za oporavak i otpornost i programima kohezijske politike, Grčka se suočava s brojnim dodatnim izazovima koji se odnose na zdravstvenu skrb i dugotrajnu skrb, katastarske karte, energetska politiku i zelenu tranziciju.
- (33) Javni rashodi za zdravstvo niži su od prosjeka Unije, dok su neposredna plaćanja pacijenata u Grčkoj izražena kao udio u BDP-u druga najveća u Uniji. Zdravstveni sustav i dalje je usmjeren na bolnice, a troškovi kurativne skrbi usmjereni su na hospitalizaciju. Osim toga, Grčka je na prvom mjestu među svim državama članicama kad je riječ o javnoj potrošnji na lijekove izraženoj kao udio u BDP-u. Javni rashodi za dugotrajnu i preventivnu skrb znatno su ispod prosjeka Unije te ne postoji sveobuhvatna nacionalna strategija za dugotrajnu skrb. Kako bi riješila taj problem, Grčka uvodi novi sustav primarne zdravstvene zaštite kako bi smanjila ovisnost o bolničkoj skrbi i povećala učinkovitost pristupa proizvodima i uslugama zdravstvene zaštite. Potpuna provedba reforme primarne zdravstvene zaštite otežana je nedostatkom obiteljskih liječnika. Broj obiteljskih liječnika nije dovoljan da obuhvati cjelokupno stanovništvo. Dostatna pokrivenost nužan je uvjet da se u potpunosti uvede djelotvoran i sveobuhvatan sustav koji se temelji na selekcijskoj ulozi liječnika primarne zdravstvene zaštite i koji bi, u skladu sa zakonom, trebao početi djelovati od 1. rujna 2023. U tu će svrhu snažniji poticaji za povećanje broja obiteljskih liječnika kako bi se postigla potpuna pokrivenost i registracija stanovništva biti ključno za osiguravanje primjerenog i jednakog pristupa zdravstvenoj zaštiti za sve građane.

- (34) Dovršetak dugogodišnjeg projekta nacionalnog katastra dodatno će unaprijediti poslovnu klimu u Grčkoj. Do kraja svibnja 2023. dovršeno je 72 % katastarskih karata te je prikupljeno i trenutačno se obrađuje dodatnih 25 % prava vlasništva. Očekuje se da će se obrada prikupljenih prava vlasništva dovršiti do kraja 2023., tako da bi se rad na katastru dovršio do kraja godine. Kad je riječ o prijelazu na novu agenciju „Helenski katastar”, otvoreno je i djeluje 12 katastarskih ureda i 49 podružnica. Grčka agencija za katastar planira u potpunosti digitalizirati usluge za građane, a Mehanizmom se podupire digitalizacija svih registracija i vlasničkih isprava koje su trenutačno u papirnatom obliku.
- (35) Unatoč naporima koje je uložila i u kontekstu energetske krize, Grčka je i dalje u velikoj mjeri ovisna o fosilnim gorivima, pri čemu nafta i plin 2021. čine 52 % odnosno 24 % njezine kombinacije izvora energije. Kako bi se ubrzali naponi u pogledu dekarbonizacije, trebalo bi nastaviti s provedbom niza mjera koje se temelje na ulaganjima i reformama u okviru grčkog plana za oporavak i otpornost ili ih nadilaze. Grčka bi mogla ubrzati širenje energije iz obnovljivih izvora uspostavom i dovršavanjem pravnih okvira za promicanje razvoja infrastrukture za vodik iz obnovljivih izvora i energije vjetra na moru. Potrebni su dodatni naponi da se ubrza razvoj zakonodavnog i regulatornog okvira za biometan i postojeći potencijal održivog biometana pretvori u stvarni proizvodni kapacitet kako bi se kompenzirao uvoz prirodnog plina.

- (36) Integracijom sve brojnijih obnovljivih izvora energije daljnja ulaganja u proširenje kapaciteta skladištenja i mrežnih kapaciteta bit će ključna za očuvanje ravnoteže elektroenergetske mreže. Zajednički sustavi naknada i promicanje sustava skladištenja iza brojila mogli bi biti važni alati za promicanje pravodobnog i održivog širenja skladišnog kapaciteta. Da bi se spriječilo ograničenje upotrebe obnovljivih izvora energije, trebalo bi izgraditi dodatne elektroenergetske interkonekcije sa susjednim zemljama. Kad je riječ o daljnjem uvođenju obnovljivih izvora energije, važno je u potpunosti provesti novi pravni okvir donesen 2022., kojim se pojednostavnjuje i ubrzava postupak izdavanja dozvola za projekte obnovljivih izvora energije i skladištenja. Osim toga, promicanje programa potrošnje vlastite energije, uključujući povećanje potpore za ugradnju solarnih fotonaponskih sustava s baterijama, i energetske zajednice moglo bi doprinijeti povećanju društvene prihvatljivosti uvođenja obnovljivih izvora energije.
- (37) Grčka bi mogla proširiti i područje primjene i ambicije postojećih mjera za uštedu energije i smanjiti visoku razinu energetske siromaštva. U Grčkoj je od kolovoza 2022. do ožujka 2023. potrošnja prirodnog plina smanjena za 22 % u odnosu na prosječnu potrošnju plina u istom razdoblju u proteklih pet godina, što je više od ciljnog smanjenja od 15 % utvrđenog u Uredbi Vijeća (EU) 2022/1369¹⁸. Grčka bi mogla nastaviti privremeno smanjivati potražnju za plinom do 31. ožujka 2024. u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2023/706¹⁹.
- (38) Uvođenjem novih financijskih instrumenata kao što su dražbe za provedbu mjera energetske učinkovitosti moglo bi se učinkovitije usmjeriti postojeći programi potpore obnovi kućanstvima pogođenima energetske siromaštvom. Udio pametnih brojila u Grčkoj znatno je ispod prosjeka Unije (3 % u usporedbi s 54 % iz 2021.) i mogao bi se povećati jer potrošačima omogućuje aktivno sudjelovanje na tržištu i potporu upravljanju potrošnjom. Osim toga, u određenim sektorima, kao što su sektori prometa i voda, postoji znatan prostor za uštedu energije jer se i dalje uvelike oslanjaju na naftu.

---

¹⁸ Uredba Vijeća (EU) 2022/1369 od 5. kolovoza 2022. o koordiniranim mjerama za smanjenje potražnje za plinom (SL L 206, 8.8.2022., str. 1.).

¹⁹ Uredba Vijeća (EU) 2023/706 od 30. ožujka 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2022/1369 u pogledu produljenja razdoblja za smanjenje potražnje kad je riječ o mjerama za smanjenje potražnje za plinom i pooštavanja obveze izvješćivanja i praćenja njihove provedbe (SL L 93, 31.3.2023., str. 1.).

- (39) Manjak radne snage i vještina u sektorima i zanimanjima koji su važni za zelenu tranziciju, uključujući proizvodnju te uvođenje i održavanje tehnologija s nultom neto stopom emisija, stvara prepreke prelasku na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija. Visokokvalitetni sustavi obrazovanja i osposobljavanja prilagođeni promjenjivim potrebama tržišta rada i ciljane mjere usavršavanja i prekvalifikacije bitni su za smanjenje nedostatka vještina te promicanje uključivanja na tržište rada i preraspodjele radne snage. Da bi se oslobodio neiskorišteni potencijal ponude radne snage, te mjere trebaju biti dostupne, posebno pojedincima te u sektorima i regijama na koje će zelena tranzicija najviše utjecati. U Grčkoj je nedostatak zelenih vještina trenutačno najvidljiviji u građevinskom sektoru, koji je vrlo važan za zelenu tranziciju i za određena tehnička zanimanja. Naposljetku, postoji prostor i za daljnje mjere kojima bi se povećala zapošljivost mladih i žena. Povećanje administrativnih kapaciteta javnih službi za zapošljavanje uz istodobno širenje individualiziranog pristupa na tražitelje zaposlenja moglo bi poboljšati ishode zapošljavanja tih skupina i poduprijeti neometanu i pravednu tranziciju.
- (40) Uzimajući u obzir Komisijinu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2023. i njegovo je mišljenje²⁰ navedeno u preporuci br. 1.

---

²⁰ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

- (41) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je državama članicama europodručja preporučilo da, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, poduzmu sljedeće: i. očuvaju održivost duga i suzdrže se od pružanja široke potpore ukupnoj potražnji u 2023., bolje usmjere fiskalne mjere koje se poduzimaju za ublažavanje učinaka visokih cijena energije i razmotre odgovarajuće načine za okončanje potpore kada se pritisci na cijene energije smanje; ii. održavaju visoku razinu javnih ulaganja i promiču privatna ulaganja radi potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji; iii. podupiru kretanja plaća kojima se ublažava gubitak kupovne moći i pritom ograniče sekundarne učinke na inflaciju, dodatno poboljšaju aktivne politike tržišta rada i poduzimaju mjere za rješavanje problema nedostatka vještina; iv. unaprijede poslovno okruženje i osiguraju da energetska potpora poduzećima bude troškovno učinkovita, privremena i usmjerena na poduzeća koja su sposobna opstati te da se njome zadrže poticaji za zelenu tranziciju; i v. očuvaju makrofinancijsku stabilnost i prate rizike te nastave s radom na dovršetku bankovne unije. Kada je riječ o Grčkoj, preporukama br. 1, 2, 3 i 4 doprinosi se provedbi prve, druge, treće, četvrte i pete preporuke iz Preporuke o europodručju za 2023.
- (42) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i njezinu ocjenu, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2023. i Program stabilnosti za 2023. Preporuke Vijeća donesene u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporuci br. 1. Politikama iz preporuke br. 1 doprinosi se uklanjanju slabosti povezanih s državnim dugom, vanjskim položajem i neprihodonosnim kreditima. Preporuka br. 2 doprinosi provedbi preporuke br. 1. Politikama iz preporuke br. 1 istodobno se doprinosi uklanjanju neravnoteža i provedbi preporuka iz Preporuke o europodručju za 2023., u skladu s uvodnom izjavom 41.,

PREPORUČUJE da Grčka u 2023. i 2024. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. U 2023. i 2024. što prije postupno ukinuti hitne mjere energetske potpore koje su na snazi i ostvarene uštede iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Budu li zbog novih povećanja cijena energije potrebne nove mjere potpore ili njihov nastavak, osigurati da takve mjere potpore budu usmjerene na ranjiva kućanstva i poduzeća, fiskalno pristupačne te da očuvaju poticaje za smanjenje potrošnje energije.

Osigurati razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem nominalnog povećanja neto primarnih rashoda koje financira država u 2024. na najviše 2,6 %²¹.

Očuvati javna ulaganja koja financira država i osigurati učinkovitu apsorpciju bespovratnih sredstava iz Mehanizma i sredstava iz drugih fondova Unije, osobito radi promicanja zelene i digitalne tranzicije.

U razdoblju nakon 2024. nastaviti provoditi srednjoročnu fiskalnu strategiju postupne i održive konsolidacije, u kombinaciji s ulaganjima i reformama koji potiču veći održivi rast, s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija.

Na temelju reformi poduzetih u okviru plana za oporavak i otpornost poboljšati prilagođenost poreznog sustava za ulaganja uvođenjem šireg sustava prethodnih poreznih mišljenja, povećati poreznu osnovicu, među ostalim preispitivanjem postojeće strukture oporezivanja za samozaposlene osobe, te ojačati poreznu disciplinu proširenjem upotrebe elektroničkih plaćanja. Očuvati i povećati operativnu autonomiju poreznog tijela. Zaštititi učinkovitost javne uprave i istodobno osigurati njezin kapacitet privlačenja pravih vještina i očuvanja usklađenosti s jedinstvenom ljestvicom plaća. Nastaviti s daljnjim smanjenjem obujma neprihodonosnih kredita i dodatno poboljšati funkcioniranje sekundarnog tržišta neprihodonosnih kredita.

---

²¹ Procjenjuje se da to odgovara godišnjem poboljšanju strukturnog proračunskog salda od najmanje 0,3 % BDP-a za 2024., kako je opisano u uvodnoj izjavi 24.

2. Zadržati dinamiku stabilne provedbe plana za oporavak i otpornost i brzo finalizirati poglavlje o planu REPowerEU kako bi ga što prije počela provoditi. Osigurati trajne dostatne administrativne kapacitete s obzirom na veličinu plana. Nastaviti brzu provedbu programâ kohezijske politike uz blisku komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost.
3. Osigurati primjeren i ravnopravan pristup zdravstvenoj skrbi, dovršiti uvođenje okvira primarne zdravstvene zaštite i uvesti snažnije poticaje za angažman odgovarajućeg broja obiteljskih liječnika kako bi se postigla puna pokrivenost i registracija stanovništva. Finalizirati katastarsku reformu dovršavanjem katastarskog mapiranja te osnivanjem i djelovanjem grčke agencije za katastar.
4. Smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima i dodatno ubrzati diversifikaciju pravaca opskrbe energijom. Dodatno pojačati uvođenje energije iz obnovljivih izvora dovršavanjem i provedbom novih pravnih okvira za postupak izdavanja dozvola i za odobalne vjetroelektrane, povećanjem kapaciteta elektroenergetske mreže i skladištenja, promicanjem decentralizirane proizvodnje energije iz obnovljivih izvora te uspostavom zakonodavnih okvira za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora i biometana. Pojačati provedbu mjera za povećanje energetske učinkovitosti, uključujući ciljane mjere za energetska siromašna kućanstva i ugradnju pametnih brojila, te napore u području politika usmjerene na pružanje i stjecanje vještina i kompetencija potrebnih za zelenu tranziciju. Podupirati dekarbonizaciju prometnog sektora, posebno promicanjem električnih vozila.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
